

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa E. [...] Spółki z o.o. z siedzibą w K.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wysokość korekty kosztów osieroconych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 24 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 4 listopada 2014 r., VI ACa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację E. [...] Spółka z o.o. z siedzibą w K. (powód) wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w W.- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 1 grudnia 2010 r., XVII AmE [...] i zasądził od powoda na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes Urzędu) zwrot kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny zaznaczył, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy najistotniejsze znaczenie ma ocena charakteru sprzedaży energii elektrycznej dokonanej przez powoda w II kwartale 2008 r., szczególnie zaś ocena,

czy sprzedaży tej dokonano w ramach działalności gospodarczej powoda związanej z wytworzeniem energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego prowadzenie działalności gospodarczej oznacza czynności podejmowane przez podmiot gospodarczy pozostające w normalnym, funkcjonalnym związku z tą działalnością, w szczególności podejmowane w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności tego podmiotu. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (tj.: Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 - dalej jako prawo energetyczne), działalność gospodarcza polegająca na wytworzeniu energii elektrycznej, jak też obrót tą energią, wymagają uzyskania koncesji, po uzyskaniu której podmiot gospodarczy uprawniony jest do podejmowania relacji kontraktowych, związanych z przedmiotem działalności jakim jest wytworzenie i sprzedaż energii elektrycznej. Natomiast sprzedaż energii elektrycznej dokonana w II kwartale 2008 r. przez powoda nastąpiła przed uzyskaniem koncesji i związana była z próbnym rozruchem przedsiębiorstwa. W ocenie Sądu Apelacyjnego, wspomniana sprzedaż energii elektrycznej pozostawała poza relacjami kontraktowymi przedsiębiorcy, podejmowanymi w ramach prowadzenia działalności gospodarczej związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej. O fakcie, iż nie była to sprzedaż na rynku konkurencyjnym świadczy sposób, w jaki zawierane były transakcje sprzedaży energii - konieczność ustalenia konkretnych terminów odbioru energii, z uwagi na brak stałej produkcji oraz niemożność osiągnięcia ceny rynkowej. Zdaniem Sądu Apelacyjnego sprzedaż energii wytworzonej w ramach rozruchu przedsiębiorstwa odbywała się w ramach działalności inwestycyjnej i była związana z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Nie była natomiast sprzedażą w ramach działalności gospodarczej.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł powód, zaskarżając go w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na nieważność postępowania, z uwagi na brak w aktach sprawy decyzji Prezesa Urzędu, który zdaniem powoda implikuje niedopuszczalność drogi sądowej w niniejszej sprawie.

Ponadto, powód podniósł potrzebę rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych o treści: 1) czy sąd powszechny w sprawie z odwołania od decyzji

administracyjnej może orzekać nie dysponując substratem zaskarżenia, czyli decyzją administracyjną, której odwołanie dotyczy (tj. w warunkach braku w aktach oryginału decyzji administracyjnej)?; 2) czy aktywność gospodarcza prowadzona w warunkach braku wymaganej prawem koncesji z definicji (zawsze) wyklucza uznanie tej aktywności za działalność gospodarczą, a następnie za legalną działalność gospodarczą?; 3) czy na gruncie polskiego prawa (a w szczególności na gruncie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 584), Prawa energetycznego oraz ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz.U. Nr 130, poz. 905 ze zm.- dalej jako ustawa KDT)) wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej w ramach tzw. rozruchu technologicznego mieści się w zakresie znaczeniowym pojęcia „działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej”?; 4) czy aktywność wytwórcy energii elektrycznej objętego zakresem zastosowania ustawy KDT polegająca na wytwarzaniu i sprzedaży energii elektrycznej w okresie rozruchu technologicznego, ale prowadzona w ramach braku koncesji, wyklucza uznanie tej aktywności za działalność gospodarczą uprawniającą do uzyskania prawa do pokrycia kosztów osieroconych na zasadach określonych w ustawie KDT?

Powód powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, ponieważ 1) Sąd Apelacyjny orzekł w warunkach braku substratu zaskarżenia, tj. decyzji Prezesa Urzędu, 2) wyrok Sądu Apelacyjnego jest oczywiście sprzeczny wewnątrznie, 3) wyrok Sądu Apelacyjnego nie wskazuje podstawy prawnej rozstrzygnięcia w podstawowym zakresie, tj. nie zawiera wyводу prawnego wyjaśniającego, które konkretnie przepisy dają podstawę dla twierdzenia, że powód nie prowadził działalności gospodarczej w II kwartale 2008 r., 4) wyrok Sądu Apelacyjnego nie wyjaśnia, na jakiej podstawie Sąd ten uznał, że sprzedaż przez powoda w II kwartale 2008 r. energii elektrycznej pochodzącej z własnej produkcji nie stanowiła sprzedaży na rynku konkurencyjnym (choć jest to stwierdzenie sprzeczne z jednolitym i utrwalonym orzecznictwem), oraz że stosowane przez powoda ceny nie były cenami rynkowymi (w szczególności Sąd Apelacyjny nie wskazał żadnych wartości, które można by uznać za rynkowe), 5) Sąd Apelacyjny

nie wyjaśnił, na jakiej podstawie uznał, że działalność powoda w II kwartale 2008 r. nie była działalnością gospodarczą, a jedynie stanowiła czynność związaną z prowadzeniem przedsiębiorstwa, 6) wyrok Sądu Apelacyjnego dyskryminuje powoda w stosunku do wszystkich pozostałych wytwórców objętych ustawą KDT i jest rażąco niesprawiedliwy, 7) wyrok Sądu Apelacyjnego bezpodstawnie zrównuje powoda z wytwórcą, o którym mowa w art. 36 ust. 1 ustawy KDT.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda Prezes Urzędu wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa Urzędu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie została przyjęta do rozpoznania z następujących powodów.

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy stwierdza, że w niniejszej sprawie nie zachodzi nieważność postępowania z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej. Przede wszystkim należy stwierdzić, że fakt wydania przez Prezesa URE decyzji, jak również przedmiot jej rozstrzygnięcia, został potwierdzony w toku wcześniejszego postępowania sądowego, zakończonego weryfikacją rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w [...] w postępowaniu kasacyjnym przez Sąd Najwyższy w wyroku z 22 maja 2014 r., III SK 49/13. Odnosząc się bezpośrednio do argumentacji powoda, opierającej się na stwierdzeniu braku decyzji w aktach postępowania, Sąd Najwyższy podziela stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego w wyroku z 13 września 2013 r., I OSK 2932/12, zgodnie z którym sam brak w aktach administracyjnych oryginału decyzji nie jest wystarczający do stwierdzenia nieistnienia decyzji, czy jej nieważności. W odpowiedzi na skargę kasacyjną, Prezes URE przedstawił notarialnie poświadczony za zgodność odpis decyzji, której wydanie doprowadziło do wniesienia przez powoda odwołania inicjującego postępowanie sądowe. Nie można w rezultacie stwierdzić, by postępowanie sądowe w niniejszej sprawie było

dotknięte nieważnością z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, który to brak wynika zdaniem powoda z braku oryginału decyzji w aktach postępowania.

Odnosząc się do podniesionej we wniosku powoda potrzeby rozstrzygnięcia szczegółowych zagadnień prawnych dotyczących kwalifikacji spornej w sprawie aktywności powoda jako aktywności gospodarczej kwalifikującej się do zastosowania ustawy KDT, Sąd Najwyższy uznaje, że w kwestii tego rodzaju problemów prawnych Sąd Najwyższy wypowiedział się już w wyroku z 22 maja 2014 r., III SK 49/13. Z wykładni przepisów prawa przedstawionej w uzasadnieniu tego orzeczenia wynika, że „doszło do naruszenia art. 41 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 1 ustawy o KDT - przez jego nieprawidłową wykładnię polegającą na przyjęciu, że w świetle tego przepisu powód może otrzymać środki na pokrycie kosztów osieroconych, o których mowa w art. 22, na zasadach określonych w ustawie, jeżeli decyzja, o której mowa w art. 40 ust. 1 pkt 1 stała się ostateczna, pomimo że powód nie spełniał w II kwartale 2008 r. innych wymogów określonych w ustawie o KDT, w tym w szczególności kryteriów określonych w art. 27 tej ustawy pozwalających na obliczenie przez Prezesa URE za II kwartał 2008 r. kosztów osieroconych dla powoda, gdyż nie osiągał on przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, rezerw mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym z działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej oraz nie uzyskał wyniku finansowego netto z takiej działalności, bo działalności gospodarczej związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej nie prowadził”. Sąd drugiej instancji wydając wyrok zaskarżony niniejszą skargą kasacyjną zastosował się do poglądów prawnych przyjętych przez Sąd Najwyższy w sprawie III SK 49/13. Rzutowało to na ocenę publicznoprawnej potrzeby rozstrzygnięcia szczegółowych zagadnień prawnych dotyczących formalnie zagadnień nie objętych wprost uzasadnieniem wyroku III SK 49/13, ale zmierzających do podważenia wykładni przepisów ustawy KDT dokonanej w tym wyroku, którą to wykładnią związany jest także Sąd Najwyższy przy ewentualnym rozpoznawaniu ponownie wniesionej skargi kasacyjnej.

Z przyczyn wskazanych powyżej, w ramach oceny zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania ze względu na nieważność postępowania jak również ze względu na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnień

prawnych, Sąd Najwyższy nie znalazł także podstaw do uznania skargi kasacyjnej powoda za oczywiście zasadną. Treść decyzji Prezesa URE nie była sporna i kontestowana w przy ponownym rozpoznawaniu sprawy przez Sąd drugiej instancji. Z kolei uzasadnienie zaskarżonego wyroku zostało sporządzone w sposób pozwalający na prześledzenie toku rozumowania Sądu drugiej instancji oraz pozostaje w zgodzie z wykładnią przepisów dokonaną w wyroku w sprawie III SK 49/13.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.